

Förvaltningschefens kommentar

Kommunfullmäktige m.m.

Det här är den första tertialrapporten sedan SLK genomgick sin omorganisation. Det mer formella intåget i en mer modern och ändamålsenlig organisation skedde den 18 april. Fortfarande finns luckor i bemanningen på några avdelningar och alla rutiner har väl inte hunnit att anpassats till det nya. En del omställningar går något långsammare än tänkt. Jag anser mig ändå redan nu kunna konstatera att tanken bakom den nya organisationen är riktig. Ökad samverkan, höga ambitionsnivåer och mer av fokus på resultat är några fullt iakttagbara effekter. Det bådär gott för framtiden.

Förra årets slut och innevarande års början kom i hög grad att präglas av den fasansfulla Tsunamikatastrofen. Vi vet idag att 115 personer från Stockholm är saknade/omkomna. Bakom en sådan siffra döljer sig naturligtvis oändligt många fler människor som drabbats av saknad och en stor sorg. Många av dessa kommer under lång tid att behöva stöd och hjälp. Katastrofens effekter kom direkt att påverka många av stadens förvaltningar inklusive SLK. Det förtjänar att påpekas att det under det mest akuta skedet efter händelsen så utfördes en mycket gedigen insats av många anställda i de involverade förvaltningarna.

Arbetet med delningen av det gamla Gatu- och fastighetskontoret i tre nya förvaltningar har gått bra. Sedan 1 maj finns ett Fastighets- och saluhallskontor, ett Trafikkontor och ett Markkontor. Verksamheten finner nu successivt nya former. Arbetet med att genomlysa fler förvaltningar och bolag går nu vidare i nära samverkan mellan SLK och resp. förvaltning och bolag.

Vi kan nu också konstatera att KF:s övergripande mål om att 2002-2006 ha påbörjat 20 000 nya bostäder förefaller bli en realitet. Ett historiskt sett stort bostadsbyggande pågår och redan under 2004 uppnåddes 3 600 nya lägenheter.

Bostadsbyggandet tillsammans med den också historiska principöverenskommelsen om byggandet av Citybanan/Mälartunneln utgör mycket betydelsefulla förutsättningar för en fortsatt god tillväxt i staden och regionen.

Internt inom SLK kan vi med viss tillfredsställelse redovisa leverans av ett antal omfattande uppdrag; på väg fram i beslutssystemen eller redan beslutade såsom t.ex. ärendet "Nyckeltal för stadens integrerade lednings- och styrsystem", "Översyn av socialtjänstnämnden", en ny "Framtidsutredning", "Strategi för utveckling av Stockholms stad åren 2006-2008" och en slutlig överenskommelse med de fackliga organisationerna om det s.k. Utvecklingsavtalet.

Projektet "EU i vardagen" har startat och utgör ett unikt inslag i ambitionen att vi alla, både politiker och tjänstemän, ska lära oss mer om EU och vad vårt medlemskap de facto betyder.

Vid nuvarande tidpunkt på året är prognosen att förvaltningen kommer att hålla budget med, en allt växande övertalighet, som oroande faktor.

Fortfarande är tillströmningen av nya uppdrag till SLK omfattande. Det bör nu rimligen till en prioriteringsdiskussion med våra uppdragsgivare. Det framstår just nu som mer eller mindre omöjligt att klara alla uppgifter som lagts och fortsatt läggs på förvaltningen. I det sammanhanget har jag som förvaltningschef en viktig uppgift framför mig.

Stadsdelsnämnd Kista

Stadsdelsnämnden och förvaltningen har som övergripande uppdrag för 2005 att främja och förbättra välfärd samt integration. Vi ska också medverka i byggprocesserna för att öka bostadsbestånd och förbättra infrastrukturen. Såsom övriga kommunala nämnder och förvaltningar har vi även uppdraget att bidra till ett ekologiskt hållbart Stockholm och fördjupad demokrati. Verksamheten ska bedrivas inom tilldelad ekonomisk ram. Nämnden har fastlagt en verksamhetsplan inom den ekonomiska ramen och som grund för allt arbete ligger krav på ekonomiskt ansvarstagande för samtliga avdelningar och enheter.

I Stockholm som alltmer ses som flerkärntigt får Kistaområdet allt större betydelse med sitt internationella företagande och sin internationella befolkning. Förvaltningen arbetar aktivt med många utvecklingsprojekt som både stimulerar och utmanar. Det gäller också att, vid behov, tidigt anpassa verksamheterna så att så mycket resurser som möjligt kan utnyttjas för människor, unga som gamla, som är i behov av de kommunala insatser som stadsdelsnämnden ansvarar för. Förvaltningen arbetar ständigt med denna anpassning. För större förändringar krävs nämndens ställningstagande och ibland även beslut i kommunstyrelsen.

Bland de anpassningar som är beslutade och nu aktuella kan nämnas den nya skolorganisationen som gäller från läsåret 2005/2006 och som man nu arbetar utifrån. Målet är att kunna ha bärkraftiga enheter som också förväntas ge pedagogiska vinster. Förskoleverksamheten i Kista uppfyller barnomsorgsgarantin och alla som önskar plats erbjuds placering inom utsatt tid.

Omvandlingen av Akalla servicehus till seniorboende är nu inne i slutfasen. Bakgrunden till omstruktureringen är minskad efterfrågan och stora lokalkostnader samt behov av att tillföra bostadsmarknaden lättillgängliga hyresbostäder för äldre. Det för äldreomsorgen prognostiserade underskottet beror på att nämnden fortfarande under större delen av året har kvar hyreskostnaderna för nuvarande Akalla seniorboende. Under året sker fortsatt projektering samt om- och nybyggnad av gruppboendestäder för funktionshindrade.

Arbetet med stadsdelsförnyelsen pågår. Utgångspunkten är ett av nämnden fastlagt handlingsprogram. Samarbete sker även med bostadsbolagen som har förslag på flera insatser inom området.

Inom socialtjänsten som hos oss är benämnd individ och familj pågår anpassning inom flera områden. Förvaltningen ser ständigt över placeringar av barn och ungdomar samt den förebyggande verksamheten. För att kunna tillgodose behov av särskilda insatser för unga vuxna samordnas nu det arbetet i ökad utsträckning. Inom enheten för ekonomiskt bistånd pågår ett arbete med att få en budget i balans. Bedömningen är att enheten har en relativt hög personaltäthet. Enheten har

därför fått i uppdrag att se över kostnaderna för handläggning och minska antalet tjänster för att begränsa kostnadsökningarna inom anslag 2.

Flyktingmottagningen i Kista började sin verksamhet den 1 januari i år. Under de två första månaderna var inflyttningen till stadsdelen större än beräknat. Flyktingmottagningen är belägen i samma lokaler som Kista arbets- och studiecenter, vilket innebär samordningsvinster. Ett samarbete med arbetsförmedlingen i Kista har inletts.

Inom ramen för Agenda 21 pågår inom samtliga verksamheter ett arbete som är inriktat mot att göra Stockholm till en ekologisk hållbar storstad.

För att kunna utveckla verksamheten och kunna behålla medarbetare är stadsdelens planer för kompetensförsörjning särskilt inriktade mot befintlig personal.

Budgeten för nämndens totala verksamhet är för närvarande inte riktigt i balans. Om vi jämför årets budget med årets kostnader visar prognosen ett underskott på 4,6 miljoner kronor. Detta är ett sätt att räkna, för att få en bild av hur vi ligger till när det gäller förbrukning jämfört med budget. Budgeten för försörjningsstöd överskrids och så gör även äldreomsorgens budget. Arbete pågår inom enheten för försörjningsstöd för att få budgeten i balans. Äldreomsorgens budget förväntas komma i balans i takt med att det blir möjligt att komma ur bindande hyreskontrakt för Akalla servicehus/seniorboende.

För att kunna driva verksamheten inom den ekonomiska ramen och få ett så gott nyttjande av resurserna som möjligt, arbetar förvaltningen fortlöpande med såväl utveckling som effektivisering av verksamheter. Såväl anställda som lokaler berörs. Det kan handla om att anställda måste söka eller få stöd till att finna annat arbete och att lokalytor måste minska. Ibland måste förvaltningen föreslå och genomföra även obehagliga beslut, men i de flesta fall fungerar förändringsarbetet och många ser behovet

Stadsdelsnämnd Rinkeby

2004 var ett år präglad av besparingar och effektiviseringar i stadsdelsnämndens alla verksamheter. Det är därför glädjande att se att 2005 ser ut att bli ett år där ekonomin är på väg mot balans och där förvaltningen mer kan koncentrera sig på verksamhetsutveckling än på budgetbalans.

För att utveckla verksamheten har året inletts med två större anpassningar av organisationen. Dels finns det planer för att samordna individ- och familjeomsorgen i två verksamhetsblock (där en del är genomförd och där samtal inletts om den andra) och dels har den förvaltningsövergripande administrationen samordnats under en gemensam ledning. Båda förändringarna kommer att leda till en mer lättöverskådlig organisation och kommer i och med det att bidra till att samordningsfördelarna inom respektive verksamhet ökar. Förändringarna ska även leda till att verksamheternas brukare mer kommer i fokus än tidigare.

Kvalitetsarbetet har under årets första månader tagit ny fart. Nämnden kommer nu till slut att införa ett enhetligt system för klagomålshantering. Detta kommer att

ersätta de tidigare två parallella, men olika, system som tillämpats. Arbetet med att kommunicera samtliga enheters åtaganden har också utvecklats, där dessa nu kommer att finnas tillgängliga på både förvaltningens externa och interna hemsida.

Samtliga verksamheter har idag fungerande system för att följa upp sina kvalitetsåtaganden. I tertialrapporten beskrivs hur detta sker och det är spännande att se hur mycket kraft som läggs ner inom verksamheterna för att nå upp till de åtaganden och mål som nämnden beslutade om inför 2005.

I budgetarbetet för 2005 gjordes en tydlig prioritering enligt kommunfullmäktiges inriktning med satsningar på barn och unga. Trots en knapp budgettilldelning i och med de förändrade resurstilldelningssystemen, lyckades förvaltningen med att presentera en balanserad budget, där skola och särskilt förskola erhöll betydande budgetförstärkningar jämfört med 2004. Mot bakgrund av det är det efter fyra månader betryggande att se att grundskolan och förskolan är på väg att nå upp till de högt ställda mål som nämnden fastslog i verksamhetsplanen för 2005.

Arbetet med stadsdelsförnyelsen i Rinkeby är nu inne i en aktiv fas. I dagsläget handlar mycket om att följa upp de processer och arbetsgrupper som startat. Rinkeby stadsdelsnämnd har för närvarande beslutat om projekt för totalt 20,5 miljoner kronor. Samtliga projektidéer har initierats av rinkebybor.

Kompetensfonden finansierar i dagsläget flera intressanta projekt inom stadsdelen. Extra värt att notera är det arbete som bedrivs inom projekten Kompetens nord och Jobb1.

Stadsdelsnämnd Spånga-Tensta

Vad gäller stadsdelens ekonomi så bedömer förvaltningen efter fyra månader att både anslag 1 och anslag 2 är i balans. Det s k halveringsmålet för försörjningsstöd förväntas dock inte kunna nås under året.

Antalet barn i förskolan per heltidsanställd arbetande i barngrupp är 5,1. Antalet yngre barn har ökat något under året samtidigt som antalet äldre minskat.

Inför höstterminen planerar kunskapsskolan att starta en ny friskola i Solhem. Detta kommer sannolikt att medföra att ett antal elever som idag går i stadsdelens skolor flyttar över till den nya skolan. Det är idag svårt att överblicka vilka konsekvenser detta får för stadsdelens skolor men risken är en ytterligare elevminskning i våra kommunala skolor till hösten och därmed en försämrad ekonomi för stadsdelen.

Inom området äldre och funktionshindrade har kontakten med brukare och anhöriga fördjupats. Genom brukarundersökningar och uppsökande verksamhet förväntas verksamheten bättre kunna anpassas till de behov som finns bland stadsdelens äldre och handikappade.

Även inom området individ- och familjeomsorg pågår ett arbete med brukarundersökningar.

Samarbetet med landstinget har fördjupats bl.a. för att kunna ge en bättre vård för personer med dubbeldiagnos.

Arbetet med att säkra personalens kompetens pågår genom olika satsningar både i egen regi och med stöd från Kompetensfonden. Utbudet har ökat väsentligt sedan fondens tillkomst.

Arbetet med miljöfrågorna fortsätter, bl.a. genom kampanjen "Södra Järva rent och snyggt" där områdets föreningar utför ett viktigt arbete. Den 22 april genomfördes den årliga städdagen av grönytor, gator och torg.

Inom Stadsdelsförnyelsen pågår olika projekt med syfte att utveckla demokrati och delaktighet bland medborgarna. Både boende och verksamma i stadsdelen är engagerade i detta arbete.

Stadsdelsnämnd Hässelby-Vällingby

Arbetet under årets första månader har särskilt fokuserats på att ge förutsättningar för självförsörjning hos dem, som i dag har försörjningsstöd samt att skapa fler platser i förskolan.

Med hjälp av medel från Kompetensfonden och i ökad samverkan med de tre stadsdelsnämnderna på Järvafältet görs omfattande arbete för att på både kort och lång sikt minska kostnaderna för försörjningsstöd. Detta har varit framgångsrikt i vissa avseenden. Arbetslösheten har pressats tillbaka mer än för staden i genomsnitt och antalet som är i praktik och i studier har ökat. Att kostnaderna för försörjningsstöd trots insatserna har ökat beror till stor del på förändringar i befolkningsstrukturen och att arbetsmarknaden är fortsatt ansträngd. Det är i dag en mycket högre andel än tidigare som på olika sätt (studier och praktik) förbereder sig för självförsörjning genom arbete. Förvaltningens interna förbättringsarbete fortsätter, bl.a. gäller det att pressa tillbaka den genomsnittliga bidragsperioden.

För att möta ett kraftig ökande behov av platser i *förskolan* samt för att successivt minska barnantalet i grupperna har förvaltningen arbetat för att under våren och höstterminens start få fram nya platser. Arbete fortsätter under hösten för att möjliggöra start av ett stort antal avdelningar också till våren 2006. Även om inrättandet av nya förskolor är en tekniskt och administrativt komplicerad process sker nu ett betydande tillskott av platser. Till följd av den ökade efterfrågan har ambitionen att klara barnomsorgsgarantin under nuvarande skede prioriterats framför minskningen av barngruppernas storlek.

Pågående utbildningsinsatser genom Kompetensfonden ökar möjligheterna för personalen inom *äldreomsorgen* att förena kunskap om hur omvårdnadsinsatser ska utföras med en kunskap om hur en bedömning görs av den enskildes förmåga att bidra till och vara delaktig i sin egen vardagliga livskvalitet. Inom både äldreboenden och öppen hemtjänst arbetar personalen med kontaktmannaskap. I de kvalitetsgarantier som lämnas till alla brukare anges de åtaganden som ska garantera den enskilde en god individanpassad omsorg och service och så långt som möjligt inflytande över sin egen vardag.

Ett samverkansprojekt pågår med Landstinget för ökad kontinuitet för de äldre samt finns planer – också i samverkan med Landstinget – att arbeta mer förebyggande och uppsökande. Syftet är att ”rektangulärare” åldrandet d.v.s. lägga mer liv till åren. Inom omsorg om funktionshindrade pågår liksom i äldreomsorgen omfattande arbete med kvalitetsutveckling. Båda deltar i år med var sitt bidrag till Stadens Kvalitetsutmärkelse. Det ena bidraget avser verksamheten vid Hässelby Gårds ”träningsscenter för äldre”, som också är exempel på det samverkansarbete av olika slag som bedrivs med brukare.

I alla verksamheter eftersträvas att hitta former för god brukarmedverkan och service till allmänheten. Som delar i detta ligger också försöksverksamhet med ett Kontaktcenter.

För ett år sedan skrevs i tertialrapport 1 att ”förvaltningen är trött men taggad”. Sedan dess har ekonomistyrningen utvecklats och möjlighet givits att mer aktivt arbeta med brukarmedverkan, kvalitetsfrågorna och förvaltningens interna värdegrund/förvaltningskultur. De båda sista punkterna drivs i nära samverkan med de fackliga organisationerna. Tillsammans med de fackliga organisationerna har en ökad fokusering skett kring friskvårdsarbetet och arbetsmiljöfrågorna. Själva samverkansarbetet ses också över. Här har brister funnits under åren då resultatförbättringarna stod i fokus. De skall nu rättas till

Stadsdelsnämnd Bromma

Prognosen för årets resultat slutar på ett litet överskott på en miljon kronor. Det är självfallet mycket glädjande att vi för tredje året i rad räknar med att kunna klara budgeten. Det är ingen enkel uppgift eftersom de flesta verksamheterna i realiteten har mindre resurser att röra sig med i år. Relativt många resultatenheter förbrukar också en del av tidigare års överskott. Ändå räknar nästan alla resultatenheter med att ha ett samlat överskott vid årets slut.

Det kommer att krävas ett fortsatt hårt arbete med att hålla kontroll på kostnaderna och ständigt arbete med effektiviseringar för att vi också ska kunna redovisa ett överskott när året är slut. Än så länge är det bara en prognos! Det finns givetvis en rad osäkerheter i prognosen. Vad kommer den massiva utbyggnaden av förskoleverksamheten att kosta? Hur många elever börjar i den nya friskolan, Engelska skolan, som startar i höst?

Behovet av ständiga effektiviseringar lyfts också fram i det nya strategiärende för staden som presenterades häromdagen av finansborgarrådet. Av detta framgår också tydligt att vi inte heller framöver kan räkna med kompensation för pris- och löneökningar, dvs. vi måste spara ett par procent varje år. Helst ska vi försöka lösa detta genom att höja effektiviteten så att kvaliteten i verksamheten kan behållas.

Det finns några små orosmoln som bör lyftas fram. Vi räknar nu med att kostnaderna för socialbidraget blir 4,9 mnkr högre än budgeterat. Det är ett överskridande med 11%. För den fortsatta budgethållningen är den mest centrala uppgiften att minska detta överskridande. Genom att ytterligare utveckla vårt arbete bl. a i Jobb Forum bör detta vara möjligt.

Ärendeutvecklingen inom äldreomsorgen visar ingen tydlig tendens att minska vilket är lite oroande eftersom antalet äldre minskar och vi varje år får allt mindre pengar som en följd av detta. Några resultatenheter visar underskott och måste snarast vidta kraftfulla åtgärder för att få sin ekonomi i balans.

När det gäller måluppfyllelsen är det mest glädjande att sjukfrånvaron under årets första fyra månader nu ligger på 9,7%, vilket faktiskt är en minskning från samma period förra året med hela 13%.

Vårt kontaktcenter har nu varit igång under några veckor och det måste givetvis utvärderas ordentligt. Men jag tror att vi redan kan slå fast att det är mycket lättare att komma i kontakt med oss nu.

Stadsdelsnämnd Kungsholmen

Kungsholmens stadsdelsnämnd har som enda stadsdelsnämnd i staden fått en budget för 2005 som i kronor räknat är lägre än den för 2004. En markant minskning av antalet äldre samt de nya systemen för resursfördelning, med tydligare betoning på socioekonomiska faktorer, har inneburit lägre tilldelning för stadsdelsnämnden.

Utgångsläget för nämnden är dock relativt gott, med välskötta verksamheter och ekonomisk balans.

Kungsholmens stadsdelsområde genomgår sedan några år och under överskådlig tid en markant demografisk förändring. Antalet äldre minskar och antalet barn ökar. Unga vuxna flyttar in i de bostäder som lämnas av äldre. Nybyggnationen befolkas också till stor del av yngre. Stadsdelsnämndens utmaning är att klara av att samtidigt "gasa och bromsa". Förskoleverksamhet fortsätter att byggas ut för att klara målen om *barnomsorgsgarantin och minskad gruppstorlek*. Samtidigt måste *äldreomsorgen* anpassas till det minskade antalet äldre t ex vad beträffar antalet platser med heldygnsomsorg, enligt den plan nämnden har lagt fast.

Stadsdelsnämnden tar i detta ärende i anspråk medel tidigare beviljade av kommunstyrelsens ekonomiutskott för utbyggnad av förskola. Nämnden söker också sådant stöd för ett projekt som initierades redan 2002 men tas i drift först nu (Köksfläkten 2). Nämnden ansöker dessutom om tackning för kostnader för avveckling av äldreomsorg (tomgångshyror).

Sjukfrånvaron har minskat något under första tertialet jämfört med första tertialet 2004 och 2003 men är fortfarande hög. Det beror bl.a. på att förvaltningen minskat med 451 månadsanställda (24 %) sedan millennieskiftet p.g.a. att merparten av äldreomsorgen lagts på entreprenad. Tendensen har varit att huvuddelen av personalen gått över till entreprenörerna medan de som varit långtidssjukskrivna valt att stanna kvar i förvaltningen. Förvaltningen arbetar aktivt på en rad olika sätt för att minska sjukfrånvaron. En handlingsplan för ökad hälsa har utarbetats i samverkan med de fackliga organisationerna.

Den gångna vinterns omfattande snöfall har medfört att *snö har forslats bort* till en sammanlagd tilläggskostnad om 3,4 mnkr.

Inom Kungsholmens stadsdelsområde pågår en mängd aktiviteter inom *Agenda 21*, som till exempel delaktighet i samband med planering av nyproduktion av bostads- och verksamhetsområden.

Förebyggande *konsumentvägledning* ges bl.a. i stadsdelens skolor, i öppna förskolan, bland näringsidkare och via media.

Ett brett spektrum av möjligheter erbjuds för *insyn och deltagande i de demokratiska processerna*. Stadsdelsnämnden tillämpar sedan flera år rätten att lämna medborgarförslag. Utvecklingen av web-platsen, som är en av stadens mest besökta, fortsätter enligt visionen om 24-timmarsmyndigheten.

När budgeten antogs av stadsdelsnämnden var det svårt att beräkna behoven inom anslaget för omsorg om funktionshindrade. Stadsdelsnämnden föreslås nu besluta om en ombudgetering av ytterligare 1 mnkr från vuxna till barn inom det totala anslaget för verksamheten.

Den prognos som presteras i detta ärende innebär ett överskridande med 8,2 mnkr (0,8 %) efter fonddispositioner. I varje sammanhang, vid varje enskilt beslut, måste *budgethållning* och *prioritering* finnas i fokus under resten av året. Härigenom räknar stadsdelsförvaltningen med att kunna eliminera överskridandet.

Stadsdelsnämnd Norrmalm

Befolkningsförändringen inom Norrmalm visar på en fortsatt ökning av barn under fem år och färre äldre över åttio år. En följd av denna utveckling blir ett ökat behov av förskoleplatser och ett minskat behov av platser inom äldreomsorgen. För att möta dessa behov har förskoleverksamheten byggts ut och planeringsarbetet för att skapa balans mellan utbud och efterfrågan när det gäller äldreboenden i stadsdelen fortsätter.

Barnomsorgsgarantin har kunnat uppfyllas under årets första tertial och bedöms kunna uppfyllas även under resten av året. Arbetet med att minska barngrupperna går åt rätt håll, och bedömningen är att barngrupperna under mandatperioden kommer att kunna minska till planerad storlek.

När det gäller stadsdelens äldreomsorg visar utvecklingen på ett behov av omstrukturering av befintliga äldreboenden då efterfrågan på servicehuslägenheter minskar och det finns behov av att öka andelen platser med inriktning mot demens.

Den effektivisering och anpassning av verksamheten som görs till förändrade behov och ekonomiska prioriteringar ställer stora krav på medarbetarna. Flera projekt med stöd från Kompetensfonden medför att stadsdelsförvaltningen kan satsa på ledningsutveckling och ett bättre administrativt stöd till enheterna för bättre styrning och säkrare prognoser. Vi ska introducera ett systematiskt kvalitetsarbete med syftet att öka medarbetarnas delaktighet och pröva nya former för att minska övertaligheten.

Från och med 2005 har särskolans verksamhet överförs till stadsdelsnämnderna. Den ersättning som utgår som schablon per inskriven elev har detta år minskat

med drygt 2 mnkr eller 28 %. Även här prognostiseras ett underskott som dock genom effektiviseringar bedöms kunnas minska till hälften, ca 1 mnkr.

Prognosen visar på stora svårigheter att hålla budget för anslag 2 vilket beror på ett befarat underskott på 6 mnkr för ekonomiskt bistånd. Kostnaderna för ekonomiskt bistånd har fortsatt att öka under årets första kvartal och antalet bidragshushåll likaså. Prognosen förutsätter en konjunkturuppgång under andra hälften av året som ger effekt på arbetslösheten

Stadsdelsnämnd Östermalm

Året inleddes med stora förluster för många i vår stad. Försöken från förvaltningens sida att bistå enskilda och närstående till offer för flodvågskatastrofen förutsatte delvis nya arbetssätt och gediget samarbete inom förvaltningen och med frivilligorganisationer, andra myndigheter m.m. Än kan vi se följder av och sorgebearbetning fortgår på olika sätt. Vi fortsätter med information, stöd, samtal och praktiska insatser i den omfattning enskilda önskar. Kommande utvärderingar får avgöra om insatserna, arbetssätten och bemötandet var tillräckligt bra. Även om färre talar om detta idag, tänker vi på dem som förlorat nära och kära i det vi gör.

Inledningen av 2005 har i övrigt till fortsatt stor del präglats av lokal/fastighetsfrågor. Gärdets äldreboendes äldre flyttar till Bromma under tiden som Gärdet byggs om. Rio servicehus och seniorboende har omvandlats, restaurangskola har flyttat in, delar av Gärdets vårdcentral ska flytta in, Arbetscentrums verksamhet flyttar in och planerna för ett kommande gruppboende för psykiskt funktionshindrade fortskrider. Ytterligare ett gruppboende i stadsdelen har blivit inflyttningsklart för personer med fysiska funktionshinder.

Stadsdelen är i behov av ytterligare förskolelokaler för att kunna klara av barnomsorgsgarantin och samtidigt minska barngrupperna ytterligare. Det är ett tidskrävande arbete som förutsätter att alla i staden inblandade parter – förvaltningar och bolag – ser till kommunfullmäktiges mål att minska barngrupperna. En försening i processen som kan upplevas som liten eller inte allvarlig kan i slutänden få till konsekvens att föräldrar inte kan återgå i arbete som uppgjort med sin arbetsgivare, att barngrupperna inte kan minskas i tillräckligt snabb takt och att stadsdelen går miste om intäkter och enbart har kostnader för en nystartad verksamhet. I denna stund har stadsdelen två försenade projekt som berör totalt fem avdelningar vilket är ett problem. Samtidigt hör vi genom olika kontakter att ansökningar från enskilt drivna verksamheter kommer in till utbildningsförvaltningen. Skulle alla omtalade ansökningar lämnas in och starta kommer föräldrarna i vår stadsdel att ha mycket att välja på och sannolikheten för att barnomsorgsgarantin kan infrias samtidigt som vi minskar barngruppernas storlek öka avsevärt.

I veckan före Valborg genomförde förvaltningen en informationskampanj mot langning av alkohol tillsammans med nämndens förtroendevalda och med material från Precens. Vi är fortsatt mycket oroade över utvecklingen med ungdomars alkoholvanor. Nämnden kommer i maj på den öppna delen av sammanträdet att särskilt bjuda in till samtal med föräldrar och personal kring

vem som kan göra vad för att förändra situationen. Nämnden har vid tidigare tillfällen träffat Ungdomsrådet bl.a. för att tala om dessa frågor.

Inom vissa verksamheter ökar sjukfrånvaron markant. Detta kommer att föranleda särskilda granskningar och planer för dessa arbetsplatser. Förvaltningen fortsätter i övrigt insatserna med friskvård och sjukgymnast som finns att tillgå, erbjudande om hälsoföreläsningar, rökavvänjning m.m.

Den ekonomiska situationen har förbättrats jämfört med månadsrapporterna, men fortfarande finns stora underskott inom främst omsorgen om personer med funktionshinder. Arbetet med att få en budget i balans fortsätter.

Stadsdelsnämnd Maria-Gamla stan

Det ekonomiska läget är stabilt. En god hushållning med resurserna 2004 ligger till grund för en långsiktig stabilitet i stadsdelsnämndens ekonomi. Stadsdelsnämnden erhöll dessutom ytterligare resurser 2005 bland annat tack vare införandet av ett nytt resursfördelningssystem för anslag 2.

Den 1 april omvandlades servicehusen Skinnarviken och Mälteriet till seniorboende. På Skinnarviken har flera av de boende engagerat sig i att få igång aktiviteter och en klubb har bildats. Stadsdelsnämnden har anställt en värd på respektive seniorboende för att stödja de äldre i den nya boendeformen. Hemsjukvården som landstinget ansvarar för fungerar väl och hemtjänstenheter finns på båda seniorboendena.

Måuppfyllelse av kommunfullmäktiges övergripande inriktningsmål

För att *stärka brukarinflytandet* på individnivå arbetar förvaltningen med att individuella handlingsplaner upprättas i alla individärenden samt att uppföljning sker i form av till exempel brukarenkäter, stickprovskontroller och egenkontroll. Brukarinflytandet på gruppnivå stärks genom att stadsdelsnämnden har initierat mötesforum för elevråds- och nämndrepresentanter. Några av nämndens ledamöter ingår i förskoleforum som riktar sig till föräldrar och personal inom förskolan.

Minska barngruppernas storlek och barnomsorgsgarantin. Stadsdelsnämnden har minskat barngrupperna storlek och bedömningen är att kommunfullmäktiges mål uppnås 2006. Arbetet med att minska barngruppernas storlek sker i flera steg. Förvaltningen har först satsat på att minska antalet barn småbarnsgrupperna. Barnantalet ökar i stadsdelen och utbyggnaden går i vissa fall trögt. Några tillfälliga lösningar i väntan permanent förskoleplats är föräldrarna inte intresserade av. Barnomsorgsgarantin har hittills uppfyllts, dock på bekostnad av barngruppernas storlek.

Förbättringar för funktionshindrade. Stadsdelsnämnden har avvecklat ett boende för utvecklingsstörda och ersatt detta med en modern gruppboende. Tillsammans med Katarina - Sofia kommer ett gruppboende för psykiskt funktionshindrade att starta.

Insatser för att fördjupa och utveckla *medarbetarnas delaktighet och inflytande*. Utifrån resultaten från stadens medarbetarenkät 2004 har en arbetsgrupp tillsatts

för att tillsammans med de fackliga organisationerna för att vidareutveckla formerna för inflytande och delaktighet.

För att komma tillrätta med sjukfrånvaron pågår en planering för att metodiskt arbeta med förebyggande hälsoarbete. Målet är att sänka sjukfrånvaron med fyra procentenheter till 2006-12-31. En konferens i september blir startskottet för det förebyggande hälsoarbetet och som kommer att ledas av en projektledare och bygga på chefernas erfarenhet, kompetens och delaktighet. En uppföljningsmodell har tagits fram som gör det möjligt för enhetschefer att följa sjukfrånvarons omfattning och kostnader varje månad.

Stadsdelsnämnden har inte startat projekt med förkortad arbetstid då det är osäkert hur finansiering ska ske samt vilka effekter som förkortad arbetstid faktiskt ger.

Agenda 21. Stadsdelsnämndens Agenda 21-samrodare och de 140 miljöombud som finns i verksamheten arbetar med miljöfrågor på enhetsnivå och deltar i ett antal lokala projekt.

Ökad integration. Stadsdelsnämnden har ingen egen introduktionsverksamhet för flyktingar utan köper tjänster från Farsta stadsdelsnämnd.

Konsumentvägledning. Som ett led i att utveckla konsumentupplysningen ger konsumentvägledarna information via en konsumentspalt i en av lokaltidningarna på södermalm och ingår i Sveriges Radios "konsumenttimmen". Riktade utbildningsinsatser ges till unga i stadsdelens skolor, föreningar och till ungdomar med behov av särskilt stöd.

Stadsdelsnämnd Katarina-Sofia

Nämnden fortsätter att inrätta nya enheter. Ibland handlar det om att flytta verksamhet till moderna lokaler. Inflyttning sker i tre nybyggda gruppboenden i Södra Hammarbyhamnen. Inom förskoleverksamheten pågår en omfattande utbyggnad, främst i Södra Hammarbyhamnen. Där planeras också en ny skola, Sjöstadsskolan.

När det gäller förskoleverksamheten fortsätter arbetet med att minska antalet barn i barngrupperna. Nämnden har i huvudsak klarat barnomsorgsgarantin hittills under året.

För att förbättra situationen för hemlösa planeras en verksamhet för hemlösa som ska komplettera nuvarande boendekedja och vara en länk i behandlingsarbetet.

Den ekonomiska ställningen behandlas utförligt i ärendet. Även om vi för närvarande prognostiserar underskott för såväl anslag 1 som anslag 2 bedömer jag att båda anslagen kommer att kunna balanseras.

För anslag 1 prognostiseras för närvarande ett underskott om ca 6 mnkr före åtgärder. Huvuddelen av underskottet (ca 5 mnkr) finns hos äldreomsorgen.

För anslag 2 prognostiseras ett underskott om ca 4 mnkr. Här vidtas omfattande åtgärder och nya arbetssätt prövas.

Stadsdelsnämnd Enskede-Årsta

Det är glädjande att konstatera att prognosen efter första tertialet visar på en budget i balans. Det har varit ett intensivt arbete inom alla delar av organisationen som lett till denna utveckling. En bestående utveckling är inte möjlig utan att medarbetarna som berörs av förändringar är delaktiga i processen.

Särskilt inom äldreomsorgen, där utmaningarna varit som störst, har förvaltningen inlett särskilda samverkansprojekt med personalen vid Stureby sjukhem, Årsta hemtjänst och Åsens ålderdomshem för att ta tillvara den kreativitet som finns och för att skapa en hållbar förankring i en stundtals slitsam förändringsprocess. Den väl fungerande omstruktureringen vid Dalens sjukhem hade inte varit möjlig utan ett väl fungerande samarbete mellan chefer och medarbetare.

Förvaltningsledning och nämnd för regelbundet en dialog om mål, måloppfyllelse samt hur verksamheten kan utvecklas ytterligare. Kvalitetsarbetet följs upp vid dialogmöten med alla enheter. De möten som genomförts under våren har visat att verksamheten inte bara är i ekonomisk balans utan också uppvisar en god kvalitet. En annan glädjande erfarenhet från dialogmötena är det engagemang som medarbetarna visar.

Arbetet med att minska barngruppernas storlek vid våra förskolor har varit framgångsrikt. Starten av nya avdelningar har kunnat ske i den takt att både målet med minskade barngrupper och barnomsorgsgarantin har kunnat uppnås.

Flyktingmottagandet, som är en ny verksamhet för förvaltningen, visar också på glädjande tendenser. Drygt 20 % av de personer som deltagit i den arbetsinriktade introduktionen har, helt eller delvis, ordnat egen försörjning.

Stadsdelsnämnd Skarpnäck

Sammantaget redovisar anslag 1 ett balanserat utfall även om det förekommer en del avvikelser inom anslaget. Däremot kan vi konstatera att det höga kostadsläget inom anslag 2 håller i sig från föregående år. Detta trots en högre tilldelning av anslaget från kommunfullmäktige och trots att en rad åtgärder vidtagits. Antalet hushåll har ökat. Arbetslösheten är fortfarande hög i stadsdelsområdet. Ökat har även antalet hushåll som tidigare uppbar sjukpenning, men som nu nollklassats av försäkringskassan. Även stadsdelsförvaltningens kostnader för genomgångsbostäderna är fortsatt höga. Följande åtgärder har hittills vidtagits för att sänka kostnaderna. 2004 genomlystes hela verksamheten av två externa konsulter, förändringar av organisation och arbetssätt har genomförts. Två projekt som riktar sig till arbetslösa har startats, Arbetsforum Syd Ost tillsammans med stadsdelsförvaltningarna Farsta, Vantör och Enskede-Årsta samt Arbete.nu tillsammans med Enskede-Årsta. För att möta de människor, som under lång tid stått utanför arbetsmarknaden, har nersatt arbetsförmåga, är sjukskrivna eller under lång tid haft kontakt med socialtjänsten, primärvården eller psykiatri, har ett intensifierat samarbete startat med Arbetsförmedlingen, Försäkringskassan, Arbetsförmedlingen Rehab samt landstingets beställarkontor Vård. Under våren har parterna tecknat en samverkansöverenskommelse, Skarpsam. Syftet med överenskommelsen är gemensamt finna lösningar som minskar riskerna för utsatta grupper att hamna i långvarigt bidragsberoende eller i en gråzon mellan

huvudmännens ansvarsområden. Kostnadsutvecklingen kommer särskilt noggrant att följas och ytterligare åtgärder kommer eventuellt att vidtas.

Farsta, Enskede-Årsta, Vantör och Skarpnäck har valt att gemensamt organisera introduktion och mottagande av nyanlända flyktingar. Mottagningsorganisationen är nära knuten till Arbetsforum Syd Ost. Trots att verksamheten bara varit i gång under fyra månader visar den på mycket goda resultat, 28 % av de vuxna är helt eller delvis självförsörjande.

För övrigt har förskolan ägnats mycket uppmärksamhet, utbyggnad, barnomsorgsgaranti och sänkning av antalet barn i barngrupperna. Efterfrågan på förskoleplatser har ökat särskilt i norra delen av stadsdelsområdet. Förutom att fler barn fötts eller att fler barnfamiljer flyttat in så tenderar familjerna att efterfråga förskoleplats när barnen är allt yngre. Tillgången på lämpliga lokaler är mycket begränsad. För att lösa det akuta läget går vi in lokaler som vi sannolikt på lång sikt inte valt av ekonomiska eller pedagogiska skäl. Vi väntar besked om drygt tio ansökningar om tillfälligt bygglov för att uppföra paviljonger, fristående eller i anslutning till befintliga förskolor. Fem nya avdelningar har öppnats sedan hösten 2004. Vi har hittills under året klarat tremånadersgarantin. Antalet barn i barngrupperna har ökat något under våren men förväntas på årsbasis vara nere på den nivå som är målsättningen i verksamhetsplanen för 2005.

Stadsdelsförvaltningens kvalitetsarbete har getts särskild uppmärksamhet genom att förvaltningen medverkat som en av tre pilotstadsdelar i Sveriges kommuner och landstings kvalitetsverktyg Kommunkonpassen. Verktöget har tidigare används för att utvärdera hela kommuner har nu prövats för att också kunna utvärdera stadsdelar. Övriga pilotstadsdelar är Hyllie i Malmö och Lundby i Göteborg. Huvudområden som utvärderats är, offentlighet och demokratisk kontroll, tillgänglighet och brukarorientering, tydlighet i samspelet politik-administration, ledningsutrymme, decentralisering och delegering, kontroll och rapportering, personalförvaltning, förnyelsepolitik. Området samhällsbyggnad som utvärderas vad gäller kommuner har uteslutits när det gäller stadsdelarna. Verktöget har gett förvaltningen en tydlig bild av styrkor och svagheter i jämförelse med övriga utvärderade stadsdelar och kommuner och kommer att utgöra en värdefull bas för fortsatt kvalitetsarbete.

Ett prioriterat verktyg för kvalitetsarbetet har under flera år varit personalutvecklingsfrågorna. Att öka frisknärvaron och minska sjukfrånvaron har hög prioritet under 2005. Efter årets fyra första månader kan konstateras en viss minskning av sjukfrånvaron. Målet är att sjukfrånvaron ska minska med en procentenhet per år de närmaste åren.

Stadsdelsnämnd Farsta

Förvaltningens prognos för utfall för 2005 är ett underskott om 9,1 mnkr. Anslag 1 visar på ett underskott om 7,7 mnkr och anslag 2 ett underskott om 1,4 mnkr.

Inom anslag 1 vidtas åtgärder för att nå en balanserad budget 2005. Åtgärder är beskrivna i rapporten.

En större genomgång av handläggningen av försörjningsstöd gjordes under 2004. Detta har lett till att kostnaderna i stort under de första månaderna ligger inom budgeterade medel. Dock är inströmningen av nya sökanden stor. I prognosen ligger ett antagande om en fortsatt tillströmning av sökanden.

Åtgärder för att nå budgethållning vidtas inom stadsmiljöområdet, individ och familjeomsorgen, äldreomsorgen och omsorg om funktionshindrade samt inom skolans område. För de mål och åtaganden som stadsdelsnämnden beslutade om i samband med verksamhetsplan gör förvaltningen bedömningen att de kommer att uppfyllas.

Viktiga händelser under perioden/ året som har varit väsentliga inom nämndens verksamhetsområde samt viktiga utvecklingstendenser som bedöms påverka nämndens verksamhet för det närmaste året

Under slutet av 2004 fullföljdes avvecklingen av Ängsö Ålderdomshem. Avvecklingen bidrar till kostnadsminskning inom äldreomsorgen. Den 1:a februari övertogs Edö äldreboende åter i kommunal drift. Samtidigt övertogs driften av Strandlidens gruppbostad. Inom omsorgen om funktionshindrade ökar volym kraftigt under 2005 p g a start av två nya gruppbostäder inom stadsdelen. När en ny gruppbostad startar och boende flyttar in finns en viss osäkerhet om kostnadsnivå och kommande prestationer för gruppboستaden.

Inom förskolan pågår en utbyggnad. Nya avdelningar färdigställs till hösten. Planering för ytterligare förskolor i anslutning till nybyggnation av bostäder i stadsdelen pågår. Ombyggnation av skollokaler till förskola i Magelungsskolan och Tallkrogens skola ska vara klar till hösten 2005. För barngruppernas storlek redogörs i ärendet. Barnomsorgsgarantin uppfylls. Övertagandet av särskolan sker under året. Förvaltningen återkommer i särskilt ärende kring detta där även åtgärder för budgethållning för särskoleverksamheten ska inarbetas.

Till individ och familjeomsorgen har inkommit många nya anmälningar om barn som far illa under en längre tid. Detta har lett till många nya utredningar och insatser. För att klara en balanserad budget ska insatser så långt som möjligt ske i hemmiljön.

Stadsdelens ansvar för mottagande av flyktingar och introduktion samordnas med andra stadsdelsförvaltningar. Focus ligger på att familjer ska bli självförsörjande. En ökande andel jämfört med tidigare når redan under de första fyra månaderna egen försörjning.

Flera projektansökningar har inlämnats från förvaltningen som avser projekt inom socialpsykiatri för finansiering av de s.k. "Milton medlen". Det avser sysselsättning, boende och utvecklandet av lokal beroendemottagning.

Kompetensfonden har beviljat medel för projekt, bl a. har 2,8 mnkr beviljats ur kompetensfonden för flexibel biståndsbedömning av hemlösa. Färsta stadsdel är en av fyra stadsdelar som deltar i projektet.

Stadsdelsförnyelseprojekt har tagits fram och beslutats av stadsdelsnämnden. För de beslutade och planerade projekt som finns i dagsläget är merparten av de medel som erhållits för projektiden 2003 –2006 inbokade. Ett nytt och intressant projekt är framtaget tillsammans med Idrottsförvaltningen och det statliga initiativet Handslaget och gäller en näridrottsplats i Gubbängen.

Sjukfrånvaron har ökat med 0,1 % under tertialen. Bla beror detta på övertagandet av 100 anställda vid Edö servicehus. Under året arbetar förvaltningen med särskilda insatser för att motverka korttidsfrånvaro. Förvaltningen kommer som ett led i arbetet med friskare medarbetare ansluta sig till möjlighet att erbjuda medarbetare rabatterade årskort på stadens badanläggningar.

Stadsdelsnämnd Vantör

Förvaltningen ser det som ytterst viktigt att uppnå en budget i balans och arbetar därför fortsatt intensivt för att anpassa verksamheten efter de budgetramar som givits. Tyvärr konstaterar förvaltningen att det inte blir möjligt att uppfylla alla de ambitioner som uttrycks i majoritetens 20-punktsprogram under innevarande år. På grund av budgetläget föreslår förvaltningen att starten av den öppna förskola som planerats till efter sommaren skjuts fram till 2006. För att använda resurserna så effektivt som möjligt, och samtidigt erbjuda en hög kvalitet på service, vård och omsorg, pågår inom samtliga verksamheter ett intensivt utvecklingsarbete, såväl inom den ordinarie verksamheten som i projektform.

Ett angeläget utvecklingsområde är att minska antalet arbetslösa och bryta utanförskap och bidragsberoende. Utgångspunkten för insatserna är att eget arbete och möjlighet till försörjning är en förutsättning för individens integration och delaktighet i samhället. I Vantör är inkomst- och utbildningsnivåerna lägre och arbetslösheten högre än i de flesta andra områden i staden. Ett av projekten är Arbetsforum Sydost, med start i september 2004, vilket är en arbetssökarverksamhet i samarbete med Farsta, Enskede-Årsta och Skarpnäck. Finansiering sker genom kompetensfonden.

Ett annat utvecklingsområde är en social mötesplats för boende i Vantör över 65 år, vilken finansieras genom Stadsdelsförnyelsen. Även avtalet med arbetsförmedlingen från hösten 2004 bidrar till att öka möjligheterna till utevistelser m m för flera brukare. Stadsdelsförnyelsen finansierar en satsning på kultur under 2005, där bl a en kulturfestival ska visa upp Vantörs sjudande kulturliv, liksom en satsning på integrationsarbete, med bl a start av ett nätverk för afrikaner i Vantör.

Diskussioner om effektiv lokalanvändning förs ständigt inom förvaltningen. Under 2004 sågs det framtida behovet av äldreomsorgsplatser över och utbudet anpassades till efterfrågan. Detta resulterade i beslut om avvecklingar och omvandlingar inom samtliga av Vantörs äldreboenden.

Behovet av skollokaler ses åter över och för att uppfylla barnomsorgsgarantin och målet att minska barngrupperna planeras ytterligare förskoleutbyggnad. Det senare förutsätter dock att tidplanen för utbyggnaden kan hållas.

Satsningen på kompetensutveckling, som har skett och sker, bedöms minska kostnaderna på lång sikt genom att minska personalomsättningen och effektivisera verksamheten. Att minska sjukfrånvaron är ytterligare ett sätt att minska verksamheternas kostnader. Medel har beviljats från kompetensfonden för en förstudie inför utvecklingsprojektet "Långtidsfrisk". Planerade delmål är bl a att förbättra arbetsmiljön, öka antalet långtidsfriska, och minimera heltidssjukskrivningarna.

I syfte att använda resurserna så effektivt som möjligt pågår, inom samtliga verksamheter, diskussioner om förändringar av organisation, hur samarbete och samverkan kan utvecklas och hur man i övrigt kan effektivisera verksamheten, bl a genom att titta på goda exempel.

Stadsdelsnämnd Älvsjö

I denna tertialrapport visar den ekonomiska prognosen på ett sammanlagt överskott om 1,8 mkr inklusive resultatfonden. Utan resultatfonden visar prognosen på ett sammanlagt underskott om 7,7 mkr. Anslag 1 prognostiserar ett överskott om 1,3 mkr inklusive resultatfond och ett underskott om 9,5 exklusive resultatfond. Anslag 2 prognostiserar ett överskott om 1,8 mkr.

I förhållande till årets tilldelning uppvisar samtliga resultatenheter underskott. Underskotten täcks dock i huvudsak av resultatfonden. Resultatenheter som använder resultatfonden till löpande drift vidtar åtgärder i syfte att minska kostnaderna. Mot bakgrund av att det nya resursfördelningssystemet för framförallt skolan slår negativt även nästa år är det av yttersta vikt att skolorna minskar sina kostnader. Utöver åtgärder i skolverksamheterna måste skollokalkostnaderna minska. Då antalet skollokalsplatser överstiger såväl det nuvarande som förväntade elevantalet med 500-600 platser, utreder förvaltningen vilken/vilka skollokaler som ska avvecklas. Stadsdelsnämnden förväntas fatta beslut i frågan efter sommaren.

De två särskolorna, Mockasinen och Broskolan, redovisar ett sammanlagt prognostiserat underskott om 2,9 mkr. Målsättningen är att komma i budgetbalans inför 2006. Då antalet elever minskar på Mockasinen till hösten, bedömer dock förvaltningen att målsättningen kan bli svår att nå. Utöver den förväntade elevantalsminskningen är Mockasins höga lokalkostnader ett ytterligare hinder i att uppnå budgetbalans. Även Broskolan har svårigheter med att nå en budget i balans. Eleverna på Broskolan, som är gravt autistiska, kräver hög personaltäthet vilket kommer att bli svårt att uppnå i förhållande till schablonintäkterna.

Barngruppernas storlek inom förskolan är något lägre jämfört med vid tertialrapport 1/2004. Efter sommaren minskar gruppstorlekarna och framförallt under hösten då de två nya avdelningarna kan fyllas. Ytterligare två avdelningar ska byggas under förutsättning att beslut om förändringar i detaljplanen fattas.

En äldreomsorgsutredning genomförs tillsammans med Hägerstens, Liljeholmens och Skärholmens stadsdelsförvaltningar. Syftet med utredningen är att de fyra stadsdelsförvaltningarna ska komma fram till huruvida de särskilda boendena i de fyra stadsdelarna motsvarar det förväntade behovet i ett längre tidsperspektiv.

Brucar- och medborgarinflytande fortsätter att utvecklas och bl a har ett ungdomsråd nyligen bildats. Ungdomsrådet kommer att engagera sig i ungdomsfrågor men även i frågor som exempelvis den yttre miljön.

Inom ramen för Agenda 21-arbetet bedrivs ett flertal projekt finansierade av såväl stadsdelsnämnden som av Miljömiljarden. Som exempel på dessa projekt kan nämnas "Säker och lekvänlig skolväg", "Miljödiplomering av företag" samt "Resurseffektiva och miljöanpassade lokaler".

Stadsdelsnämnd Liljeholmen

Liljeholmens stadsdelsnämnds ekonomi utvecklas positivt. Tertialrapport 1 med delårsrapport för årets första fyra månader visar att nämndens budget är i balans såväl inom anslag 1 som anslag 2. Nämndens prognos visar ett mindre överskott på anslag 1 på 1,5 mnkr. Prognosen förutsätter att kommunstyrelsen bl a godkänner begärda medel om merkostnader för start av nya Årstadalsskolan, 1,3 mnkr i inventarier samt 1,6 mnkr i kompensation för hyreskostnader i samband med start med otillräckligt elevunderlag.

Den positiva utvecklingen är tydligast inom handikappomsorgen med ett överskott på 1,9 mnkr. Nämnden kommer år 2006 att få en ytterligare reducering av handikappbudgeten

p g a övergångsregler inom stadens nya resursfördelningssystem. Den pågående översynen av insatser i varje enskilt ärende måste därför fortsätta.

Verksamhetsområde förskola visar ett mindre underskott om 0,4 mnkr då flera av förskoleenheterna inte är i budgetbalans. Dessa underskott täcks till viss del genom en buffert på avdelningsnivå för barnomsorgsgaranti. Förvaltningen ser för närvarande över förskoleorganisationen i stadsdelen.

Verksamhetsområdena individ- och familj (inkl. socialpsykiatri), skola/skolbarnsomsorg, äldreomsorg, stadsmiljö, fritid & kultur, flyktingmottagande samt gemensam administration är i budgetbalans.

Barnomsorgsgarantin har hittills kunnat uppfyllas under våren 2005, med undantag av att 26 barn med garantitid i januari fått plats i februari och 11 barn med garantitid i januari fått plats i mars. Med en utökning om 12 avdelningar under året, varav fem till hösten i Årstadalsskolan, kommer behovet att täckas under 2005.

På grund av den stora efterfrågan på förskoleplatser är barngrupperna oförändrat stora under våren 2005. Inför hösten 2005 planeras för 14 barn i småbarnsgrupp, under förutsättning att barnomsorgsgarantin kan klaras. Medel är reserverade för att klara denna minskning med oförändrad personaltäthet.

Antalet bidragshushåll som uppbär försörjningsstöd visar en svagt minskande tendens. Förändringen avspeglar ett förändrat synsätt, där fokus numera i högre grad läggs vid den enskildes egna resurser och möjligheter. Samarbetet med Jobbcentrum i Skärholmen fortsätter. Andelen sjukskrivna bidragstagare, hos försäkringskassan 0-klassade, har ökat bland annat till följd av försäkringskassans

hårdare prövning. Fr o m 2005 deltar förvaltningen i ett samverkansprojekt med Försäkringskassan och Arbetsförmedlingen i Liljeholmen i syfte att åstadkomma rehabilitering för långtidssjukskriva socialbidragstagare.

Sjukfrånvaron bland anställda i stadsdelen fortsätter minska men i för låg takt. Med stöd från stadens kompetensfond förbereder nu förvaltningen insatser från i höst och ett år framåt för att ta ett helhetsgrepp på problemet.

Stadsdelsnämnd Hägersten

Förvaltningens har under första delen av året fokuserat på ett intensivt arbete med att skapa en ekonomi i balans med bibehållen god kvalitet inom samtliga verksamheter. För nämndens verksamhet befaras ett underskott med 6,2 miljoner kronor efter resultatöverföringar för anslag 1 och ett underskott med 3,4 miljoner inom anslag 2. Stadsdelsnämnden har vid sitt sammanträde 2005-04-14 beslutat om åtgärder för budgethållning. Dessa åtgärder förväntas ge effekt under året. Prognosen som görs i denna tertialrapport är en bedömning av den ekonomiska situationen utifrån att vi ännu inte fullt ut ser effekt av åtgärder som vidas.

Underskottet gäller äldreomsorg, omsorg om funktionshindrade, individ- och familjeomsorg samt ekonomiskt bistånd. De åtgärder som vidtas är effektiviseringar i verksamheterna avseende lokalutnyttjande, översyn av bemanning samt uppföljning att myndighetsutövning sker strikt i enlighet med lagstiftning och gällande riktlinjer.

En avgörande fråga för stadsdelens servicegrad och ekonomi är en snabb anpassning av verksamhetsvolym till efterfrågan. En utbyggnad av antalet förskoleplatser för att möta den ökade efterfrågan har varit föremål för intensivt arbete. Barnomsorgsgarantin hålls och med ytterligare nyetableringar av förskoleavdelningar räknar vi med att den upprätthålls under året.

Ett utvecklingsarbete sker inom ramen för skola och skolbarnsomsorg. Verksamhetsmässig och lokalmässig integrering medverkar till att höja kvalitet i verksamheten samtidigt som effektiva lokallösningar uppnås.

Det minskande antalet äldre inom stadsdelen leder på sikt till ett minskat vårdbehov inom äldreomsorgen. Stadsdelen arbetar med att minska verksamhetsvolym t ex genom omvandling av servicehusplatser till seniorboende för att möta den förändrade efterfrågan. En viktig del i förändringsarbetet är att ge möjlighet till delaktighet för brukare och medborgare.

Inom handikapp- äldreomsorg och socialtjänstens verksamheter är en avgörande fråga för ekonomi och kvalitet att korrekta beslut fattas som avspeglar lagstiftning och gällande riktlinjer. Här pågår ett aktivt arbete med genomgång och översyn av bedömningar såväl som en delvis förändrad delegationsordning där enhetschefernas medverkan på ett formaliserat sätt förstärks.

Nämnden arbetar med att uppfylla kommunfullmäktiges mål och de åtaganden som stadsdelsnämnden beslutat. Strävan är att uppfylla dessa fullt ut under 2005 avseende såväl verksamhetsinnehåll som ekonomi.

Stadsdelsnämnd Skärholmen

Genom ett gott arbete av alla förvaltningens medarbetare uppnår vi i huvudsak kommunfullmäktiges fem mål för verksamheten. Där avvikelser finns vidtar vi åtgärder för att komma tillrätta med dessa.

Barngrupperna i förskolan har minskat markant genom en stor utbyggnad av nya förskolor och vi klarar barnomsorgsgarantin.

Vi gör stora omstruktureringar av avvecklingar för att anpassa verksamhetsvolym till efterfrågat behov. På grund av ett minskat elevantal i Österholmsskolan har en avveckling beslutats. Vid Vårbergs sjukhem minskar efterfrågan. Nämnden har beslutat om att avveckla sjukhemmet och utredning pågår om att bygga ett nytt och väsentligt mindre sjukhem i ett attraktivt läge.

Sjukfrånvaron minskar sakta men säkert.

Arbetslösheten har ökat det senaste året. Trots detta ökar inte antalet bidragsberoende hushåll och vi räknar med att behålla kostnaderna för försörjningsstöd på 2004 års nivå.

Vi beräknar att ha en budget i balans. Den bygger dock på att särkostnaderna för omstruktureringarna finansieras genom budgetjusteringar. Vidare finns osäkerhet avseende antalet barn i förskola och skola och därmed prestationsersättningen samt kostnaderna för personalöverskott i samband med omstruktureringar. Omstruktureringarna har lett till en effektivare verksamhet men också kostnader för övertalig personal och tomma lokaler om ca 50 mkr, på helårsbasis. En del av kostnaderna för tomma lokaler täcks genom budgetjusteringar, men övertalig personal är ett stort problem för verksamhetens ekonomi och inte minst för den övertalige själv. En del av övertaligheten beräknas dock lösas genom att t ex övertaliga lärare får andra arbeten till hösten.

Om begärda tilläggsanslag beviljas i sin helhet, beräknas ett överskott på 3,5 mkr efter resultatdispositioner för anslag 1 och 2.

Brand- och räddningsnämnden

Med utgångspunkt från det ekonomiska resultatet 30 april, då vi ligger förhållandevis bra till på kostnadssidan men sämre på intäktssidan, bedömer jag att vi efter genomförande av planerade åtgärder kommer att hålla budget även 2005. Jag räknar med nettobudgethållning genom en effektivare personalplanering och en satsning på extern utbildning.

Möjligheten att variera räddningsstyrkan beroende på aktuell riskbild är enligt min uppfattning förutsättningen för att brandförsvaret med krympande budgetamar ska kunna stärka det förebyggandet arbetet samtidigt som slagkraften i det operativa arbetet bibehålls. Större flexibilitet får positiva konsekvenser för den operativa styrkans övnings- och utbildningsverksamhet och därmed också för arbetsmiljön inom brandförsvaret.

Medarbetarna i utryckningsstyrkan är nu i full gång med utbildningen i skydd mot olyckor (SMO). Med stöd av kompetensfonden har den operativa personalen nu förmånen att höja sin kompetens betydligt och får därmed möjlighet att utföra mer varierande arbetsuppgifter i framtiden.

Renovering, till- och ombyggnad av Östermalms brandstation har planerats under en längre tid. Kostnaderna beräknas till ca 40 miljoner kronor, vilket kräver att vi verkligen tänker igenom och kontrollerar om det finns andra alternativ. Parallellt med nuvarande projektering ska vi därför undersöka möjligheterna och kostnaderna för att bygga en ny brandstation som ersättning för Östermalm. Jag återkommer i frågan så fort det finns ett genomarbetat underlag för ställningstagande i nämnden.

Fastighet- och saluhallsnämnden

Parallellt med nämndens huvuduppdrag att förvalta olika typer av fastigheter har under årets första fyra månader en stor omorganisation av förvaltningen skett som inneburit betydligt färre anställda. Förvaltningen har också, den 2 maj, flyttat till gemensamma lokaler, huvudkontoret på nya Klara. Både flytten och omorganisationen är helt genomförda och har gått planenligt.

I enlighet med kommunfullmäktiges uppdrag överfördes den 1 april 2005 det gamla AO barnstugor till SISAB och inom kort kommer ett antal kulturhistoriskt intressanta fastigheter att överföras till AB Stadsholmen. Flertalet av förvaltningens kvarvarande sjukhem kommer under året överföras till FB Servicehus AB.

Arbetet för att bilda en stiftelse för skyddande av stadens grönområden i Stockholms län har hittills följt budgetens plan och nämnden har beslutat hemställa hos kommunfullmäktige att bilda den föreslagna egendomsstiftelsen.

Det stora arbetet med att införa ett nytt fastighetssystem och ett nytt ekonomisystem kräver mycket stora arbetsinsatser från många medarbetare samtidigt som de ska sköta sina vanliga jobb. Trots detta dubbelarbete följer dessa avancerade IT-projekt uppgjorda planer.

Det är glädjande att se att trots den stora omorganisationen, arbetena med IT-systemen, flytten och den mycket kraftiga höjningen av avkastningskravet, så är ekonomin i balans samtidigt som övriga uppdrag från fullmäktige också genomförs planenligt.

Det är fastighets- och saluhallskontorets alla medarbetare som trots mycket stor arbetsbelastning med ett gott humör gör detta möjligt.

Gatu- och fastighetsnämnden

Gatu- och fastighetsnämndens operativa verksamhet upphör den 30 april och en trafik- respektive en marknämnd inrättas fr.o.m. den 1 maj. Året har i hög utsträckning präglats av förberedelserna inför denna omorganisation.

Beroende på osäkerhet om effekterna av omorganisationen redovisas driftverksamheten på den budget som kommunfullmäktige förväntas besluta om den 9 maj med undantag av ökade kostnader för internräntor. Viss osäkerhet råder i bedömningen om parkeringsverksamhetens intäkter. Förutsättningen för att uppnå budgeterade intäkter var bland annat att den förändring av parkeringsavgifterna, s.k. flextaxan, skulle genomföras vilket ännu inte har skett.

Inom investeringsverksamheten redovisas, liksom i verksamhetsplanen, ett överskridande om 250 mnkr. Diskussioner har pågått med stadsledningskontoret om hur denna post ska hanteras.

Ett av stadens viktigaste mål under mandatperioden är att påbörja 20 000 lägenheter. Antalet markanvisade lägenheter har ökat kraftigt de senaste åren. Vi prioriterar nu att genomföra planeringsarbetet så att byggstart är möjlig under 2006. På grund av detta kommer antalet markanvisningar vara något lägre under 2005 och 2006. För att tillgodose ett långsiktigt behov av mark för bostäder även efter perioden är det dock viktigt att antalet markanvisningar även i fortsättningen sker i tillräcklig omfattning.

Vi kan konstatera att genomförandet av det s.k. 20 k- projektet är i full gång. Fler projekt är i gång/har kommit längre än vad som tidigare har kunnat bedömas. För att ha kontroll på att budgeten inte överskrids har en genomgång av projekten igångsatts. Samtidigt måste avvägning göras mot nämnda bostadsmål.

Inom trafikområdet arbetar vi vidare inför försöket med miljöavgifter med de förbättringar som krävs i gatunätet för att säkra framkomligheten för den utökande busstrafiken och uppföljning i form av trafikräkning.

Kommunfullmäktige har under året godkänt nämndens förslag till Trafiksäkerhetsprogram för Stockholms stad 2005-2010 och i början av året infördes 30-zoner på lokalgatorna i innerstaden.

Uppdraget att ta fram ett referensalternativ till det vinnande förslaget om det nya Slussen planeras att kunna redovisas före sommaren.

Idrottsnämnden

Tertialrapporten visar på en stabil utveckling. För närvarande finns inga tecken på att nämnden inte skulle klara att uppfylla åtagandena i verksamhetsplanen eller att budgeten riskerar att överskridas. Några orosmoment finns dock. Genom ombyggnaden av bl a Stadion och Eriksdalshallen kommer förvaltningen att tappa intäkter från evenemang, som måste finansieras inom ram. Förvaltningen strävar efter att genomföra underhåll och ombyggnader under lågsäsong dels för att inte störa den idrottsliga verksamheten och dels för att inte förlora intäkter. Vid större ombyggnader är detta inte möjligt. Det är enligt min mening ett problem att budgetsystemet inte tar hänsyn till detta. Det vore rimligt att nämnden kompenseras för intäktsförluster som beror på nödvändiga ombyggnader av intäktsbringande evenemangsarenor. Ett annat orosmoment – åtminstone på lite sikt – är att besöksutvecklingen på baden nu tenderar att plana ut.

Siffrorna visar på att besöken till baden minskar något samtidigt som friskvårdsverksamheten visar på en fortsatt ökning. Under senare år har utvecklingen på simhallarna varit enastående med årliga besöksökningar på runt 10 %. Mot den bakgrunden är det kanske inte så märkligt att vi nu – eventuellt – har sett ett trendbrott. Det finns därför anledning att hålla ett extra vakande öka på besöksutvecklingen, inte minst med tanke på att intäkterna från baden – särskilt friskvårdsverksamheten - har stor betydelse för budgeten. Av det skälet är det också viktigt att upphandlingen av gymtrustningen kan ros i land.

För närvarande är investeringsverksamheten intensiv. Detta påverkar många på förvaltningen, inte bara de som arbetar med program, projektering eller som projektledare utan även ekonomibyrån, driftavdelningen och bokningsenheten. Arbetsbelastningen är på många håll extremt hård. Totalt pekar prognosen på att förvaltningen kommer att förbruka drygt 250 mkr under året på ett stort antal projekt där de största och även mest komplicerade är ombyggnaderna av Eriksdalshallen, Stadion, Enskedehallen och Zinken. Dessutom startar i höst nybyggnationen av Hässelbyhallen, en efterlängtd anläggning i ett område som helt saknar en stor sporthall!

Allt pekar på en lika intensiv och spännande höst som vår. Under hösten kommer arbetet med det reviderade idrottspolitiska programmet att avslutas. Jämfört med det nu gällande programmet kommer fokus uteslutande att ligga på nämndens egen verksamhet. Det innebär att programmet inte kommer att innehålla målformuleringar eller strategier som rör andra nämnder eller idrottsrörelsens verksamhet. Av den anledningen finns det inga skäl att föra programmet vidare till kommunfullmäktige. Avsikten är därför att programmet skall beslutas av idrottsnämnden. Ytterligare ett skäl till detta är att det idrottspolitiska programmet kan ses som en del av det folkhälsoprogram som för närvarande är under process och som kommer att behandlas av kommunfullmäktige under året. Under hösten kommer vidare livsstilsundersökningen att slutföras liksom den kartläggning av utbudet av idrottsanläggningar utifrån socioekonomiska faktorer som IKE genomför på förvaltningens uppdrag. Dessa undersökningar kommer att ligga till grund för fortsatta diskussioner kring strategier för att uppnå de idrottspolitiska målen. Som ett led i arbetet med att förfina och utveckla viktig strategisk information kommer förvaltningen dessutom att kunna presentera en ny form av medlemsstatistik som tydligare redovisar fördelningen av pojkar och flickor för olika idrotter och aktiviteter.

Idrottsnämnden har vidare beslutat att göra en översyn av idrottsförvaltningens organisation som ett led i den så kallade Stockholmsmodellen. Oavsett motiv till översynen är det enligt min mening angeläget att se över förvaltningens strukturorganisation och bemanning.

Det har gått närmare 6 år sedan den nuvarande strukturorganisationen fastställdes även om det har skett fortlöpande förändringar och anpassningar. I uppdraget ingår att bl a se över en del sårbara och utsatta funktioner, bl a upphandlings – och inköpsfunktionen och projektuppföljningen.

Konsumentnämnden

Barnen och ungdomarna är konsumentnämndens viktigaste målgrupper, tätt följd av konsumentvägledarna och de anställda i staden som arbetar med mat.

Eftersom konsumentförvaltningen arbetar med små resurser har vi använt oss av okonventionella metoder. Vi samarbetar med många förvaltningar och bolag inom staden, frivilligorganisationer, företag och volontärer. Vid våra arrangemang passar vi ofta på att bjuda på kravmärkt frukt eller rättvisemärkt choklad, kulturinslag som musik eller poetry slam är inte ovanligt. En ung engagerad publik kräver nya mötesformer. Den som vill nå unga människor måste lyssna och våga. Vi är inte rädda för att misslyckas.

Vd: n för populära jeansföretaget, som i princip aldrig ställer upp i offentliga sammanhang, kunde inte motstå konsumentnämndens möte om rättvis handel på internationella konsumentdagen i mars. Det kunde inte över 200 andra stockholmare heller. Till slut fanns inga fler stolar att bära in i lokalen.

På ungdomsprojektets festival i Kulturhuset bjöds bl a på tung diskussion mellan medieelefanter från reklamtidningen och reklamskolan, representant från reklambyrån, antireklamorganisationen och statliga konsumentverket. En gymnasieskola arrangerade modevisning som istället för att presentera modeskaparen avslöjade dåliga arbetsförhållanden där kläderna tillverkats. Mellan 450-500 ungdomar och vuxna besökte festivalen och ca 50 ungdomar samarbetade med förvaltningen för att genomföra arrangemanget.

Lekopricksaffären, fantasiutställningen för barn, är på ständig turné på skolor, dagis, bibliotek och medborgarkontor. Personal från skolor och förskolor utbildas och barnen som lekt affär med miljö- och rättvisemärkta varor blir Lekopricksdiplomerade under festliga former.

”Äntligen” är en kommentar som våra nyanställda kostinformatörer ofta får höra. Äntligen har de anställda som arbetar med mat till barn i förskola och skola och till gamla inom äldreomsorgen fått sina alldeles egna rådgivare. Alla kurser är fulltecknade, telefonerna går varma och våra experter är mycket efterfrågade.

Genom de ovan beskrivna insatserna arbetar konsumentnämnden med att uppfylla stadens mål

Kulturnämnden: kulturförvaltningen

Kulturförvaltningens ramminskning på 15,5 mnkr och kostnadsökning på ca 16 mnkr för utebliven löne- och priskompensation under 2004 innebar stora påfrestningar för verksamheterna. Förvaltningen redovisade i verksamhetsberättelsen för 2004 en något nedskuren verksamhetsvolym, dock

med bibehållna innehållsliga kvaliteter i den traditionellt starka basverksamheten. Som resultat av effektiviseringar och rationaliseringar kunde nämndens samtliga åtaganden i hög grad uppfyllas inom de tilldelade budgetramarna.

En utökad budgetram med 27,4 mnkr under 2005 avser förhyrningar av skollokaler för Kulturskolans verksamheter, det från integrationsnämnden överförs ansvaret för stadens stöd till etniska föreningar och minoritetsorganisationer samt ett tillskott (5 mnkr) avseende utökade ungdomssatsningar. Effektiviseringar måste ske för att täcka beräknade 17 mnkr för pris- och löneökningar under 2005. Vi räknar med att klara detta delvis genom att några av våra verksamheter i likhet med 2004 är stängda för ombyggnad under en del av året och att kostnadsminskningar därmed uppstår. Vidare arbetar vi intensivt vidare med effektivisering och rationalisering, samt med att öka samarbetet med externa aktörer. Ett sådant större samarbete har under våren 2005 inletts med Sidas ungdomsverksamhet Zenit i Kulturhuset.

Trots ett ansträngt ekonomiskt läge bedömer jag att genom fortsatt effektivisering av såväl verksamhets- som ekonomisk planering och uppföljning, kunna redovisa en verksamhet som uppnår både uppsatta mål, åtaganden och nollresultat vid årets slut. En oro finns dock för att konkurrensen från de statliga museerna med fri entré skall innebära minskade biljettintäkter på våra utställningar och vi kommer att noga följa denna fråga.

Vi fortsätter den omfattande satsningen på ungdomsverksamheter av skilda slag. Kulturhusets ungdomsverksamhet Lava nyöppnade i mars i dubbelt så stora lokaler. I februari öppnade det nya ungdomsbiblioteket PUNKTmedis vid Medborgarplatsen. Även vid andra bibliotek kommer särskilda insatser för ungdomar att göras under året. Genom det särskilda tillskottet för ungdomssatsningar har också kulturstödet till det fria kulturlivet kunnat förstärkas med 1 mnkr för att fördelas till projekt och verksamhet med ungdomsinriktning.

Samarbetet mellan skolorna och Kulturskolan fortsätter att utvecklas på ett positivt sätt, vilket medför att Kulturskolan möter fler elever och i delvis andra sammanhang än tidigare. Till den positiva bilden hör de medel Kulturskolan erhållit för att kunna förhyra lokaler i stadens skolor istället för att som tidigare disponera skollokaler i mån av disponibla utrymmen.

Ett utökat samarbete med stadsdelarna har inletts för övriga av förvaltningens verksamheter, bl a med anledning av de direkta uppdrag rörande ungdomsverksamheterna förvaltningen fått.

I februari genomfördes med lyckat resultat evenemanget Popstad med ett 60-tal konserter och ett antal seminarier. Tillsammans med näringslivskontoret svarar vi för samordningen av stadens insatser under Designåret 2005. Vi arbetar också intensivt för att planera dels ett program för stockholmarna under Nationaldagen den 6 juni, dels den årliga kulturfestival som startar i mindre skala redan 2005 i enlighet med de uppdrag Kulturnämnden fått.

Planeringstiden är för båda evenemangen mycket kort men förvaltningen bedömer ändå att det ska vara möjligt att presentera ett attraktivt program för stockholmarna såväl den 6 juni som den första helgen i september 2005. Den totala kostnaden bedöms för båda evenemangen samt utredningen av de fortsatta evenemangen uppgå till totalt 5 mnkr. För kulturfestivalen 2005 har beslut fattats av kommunstyrelsen att avsätta 3 mnkr ur central medelsreserv.

Kulturnämnden: stadsarkivet

Arkivverksamhet kännetecknas av kontinuitet och långa tidsperspektiv. Så ska det också vara. Det grundläggande i Stadsarkivets uppdrag handlar om att vårda den information som tidigare generationer lämnat över till oss och att sedan hantera den så att användandet underlättas. Det handlar också om att vi ska välja ut den information som skapas idag och som säger något väsentlig om vår tid för att sedan överlämna den till dem som kommer efter oss. När essensen i arkivverksamheten beskrivs på det här sättet kan man lätt förledas att tro att Stadsarkivet är helt opåverkat av samhällsförändringar, trender och tendenser eller krav och förväntningar. Inget vore mer felaktigt.

Arkiv bevaras för att användas. Användarnas krav och förväntningar på Stadsarkivet och de tjänster vi tillhandahåller har under de senaste åren genomgått en påtaglig förändring. Strukturförändringar inom offentlig förvaltning har inneburit att Stadsarkivet idag hanterar stora mängder modernt arkivmaterial. Ett material som efterfrågas av andra än Stadsarkivets traditionella användare och som innebär att åtagandena gentemot exempelvis myndigheter och företag hela tiden växer.

Den offentliga förvaltningen blir allt mer digital. Det är stor skillnad mellan att hantera traditionella pappersarkiv och digitala handlingar. Den digitala tekniken innebär också nya möjligheter att tillgängliggöra och distribuera arkivinformation. Med teknikutvecklingen märks också en ökad efterfrågan och allt högre förväntningar på digital tillgång till arkivhandlingar. Den förbättrade tillgängligheten har också inneburit att nya grupper i större utsträckning upptäcker arkivens möjligheter. Inte minst skolan har visat ett ökat intresse. Nya och ovana användare förväntar sig med all rätt att Stadsarkivet erbjuder sökverktyg och former för tillhandahållande som är pedagogiska och lätta att använda.

Stadsarkivet möter de nya kraven med en fortlöpande verksamhetsutveckling och ett effektivare resursutnyttjande. I detta sammanhang spelar det strukturerade kvalitetsarbetet en viktig roll. En viktig framgångsfaktor är vår möjlighet att klara kompetensbehovet på kort och lång sikt. Inom ramen för det program för ledningsgruppsutveckling som pågår har ett strategiskt arbete påbörjats för att kartlägga och säkra det framtida kompetensbehovet.

Stadsarkivets åtaganden utgår i tillämpliga delar från kommunfullmäktiges inriktningsmål. Den tertiälvisa uppföljningen av dessa görs via en samlad analys av de olika enheternas detaljerade uppföljning. Min bedömning är att Stadsarkivet på årsbasis kommer att uppfylla målen inom givna budgetramar

Kyrkogårdsnämnden

Årets början har präglats av naturkatastrofen i Sydostasien och dess konsekvenser. Kyrkogårdsförvaltningen förberedde sig på att ansträngningen på organisationen skulle bli betydande. Så blev det inte utan effekterna av tsunamikatastrofen har kunnat hanteras inom ramen för ordinarie organisation och rutiner.

Arbetet med att få till stånd en ny begravningsplats i norra Stockholm fortsätter. För skynda på den politiska processen kring inriktningsprogrammet för Järvafältet

har kyrkogårdsnämnden bildat en politisk arbetsgrupp. Gruppens representanter skall inom sina egna partier verka för att frågan om en ny begravningsplats i norra Stockholm får hög prioritet.

Förvaltningen har under årets första tertial upprättat individuella kompetensutvecklingsplaner för alla anställda på begravningsplatserna inklusive krematorierna. Inom ramen för den organisationsöversyn som pågår ingår även överväganden om den framtida kompetensförsörjningen.

Kyrkogårdsförvaltningen har ansökt om och fått beviljat medel från kompetensfonden för två projekt. Det ena avser bokning av ceremonier och gravsättningar via Internet. Projektet har startat och ett arbete med en projektplan och kravspecifikation pågår. Det andra projektet utgör en fortsättning på det GIS-projekt för ett digitalt gravsökningssystem som förvaltningen för närvarande utvecklar. Kompetensfondsprojektet innebär att de digitala gravkartorna skall publiceras på Internet och öka möjligheterna för medborgarna att söka information om var gravar är belägna. Det projektet beräknas starta under andra halvåret 2005.

Även inom ramen för miljömiljarden har förvaltningen erhållit utvecklingsmedel. Det skall finansiera att krematorierna vid Råcksta och Skogskyrkogården utrustas med instrument som kontinuerligt mäter rökgasernas kvicksilverhalt. Genom detta kan kostsamma återkommande revisionsmätningar undvikas. Samtidigt finns möjlighet att få bättre kunskap om eventuella dioxinflöden. Förberedelser inför upphandling av instrumenten pågår för närvarande.

Under våren har förvaltningen tillsammans med Blomsterfrämjandet anordnat en tävling om ekologiska binderier. Tävlingen avgjordes i samband med trädgårdsmässan Nordiska trädgårdar den 6-10 april. De tävlande bidragen rönt stort intresse från både branschföreträdare och publik.

Prognosen för årets första tertial visar på en ekonomi i balans. För att uppnå detta krävs dock att kostnadsbesparande åtgärder vidtas vid bägge regionerna. Förvaltningsledningen följer noga den ekonomiska utvecklingen.

Miljö- och hälsoskyddsnämnden

Förbättra välfärden och de kommunala verksamheterna

Två stora frågor är aktuella för förvaltningen. Den ena gäller flyttning till nya lokaler, den andra gäller översyn av hela verksamheten. Syftet med översynen är att öka servicegraden till medborgarna genom ökad effektivitet. Vi ser också över möjligheter till rationaliseringar. Båda dessa projekt ställer stora krav på medarbetare och arbetsledning. Båda projekten har också konsekvenser för den löpande verksamheten. För översynsverksamheten har viss tid budgeterats. Det är angeläget med återhållsamhet med nya projekt för att på bästa sätt slutföra de nämnda uppgifterna inklusive det mesta möjliga av den beslutade verksamhetsplanen.

Det finns anledning att påpeka att förvaltningen har en tillfälligt förstorad "kostym" genom projekt finansierade genom miljömiljard och kompetensfond. Av årets beräknade kostnader på 175 mnkr utgör 24 mnkr kostnader för dessa

projekt. Vid slutet av april fanns det 10 personer med tidbegränsade anställningar i projektet.

Bygg bostäder och utveckla Stockholm

Utan tvekan har nämndens arbete haft en tonvikt på att hantera yttranden över olika fysiska planer som är kopplade till projektet 20 K. Detta antas fortsätta under innevarande år.

Med beslut om miljöavgifter inträder skarpt läge för förvaltningens arbete med uppföljning av avgifternas konsekvenser för luftmiljön.

Förvaltningen har tillsammans med Göteborg och Malmö gjort en uppföljning av hur verksamhetsutövare ser på förvaltningens myndighetsarbete.

Punktlighetsmålen har hittills under året till största delen kunnat uppfyllas.

Miljöcentrum har nu förts från SLK till Miljöförvaltningen. Det blir ett intressant tillskott i vår verktygslåda för att bidra till att skapa goda förutsättningar för näringslivet.

Gör Stockholm till en ekologiskt hållbar storstad

Hittills i år har vi bedrivit mer tillsyn än under samma period förra året. Det är dock mindre omfattning på tillsynen än vad som planerats i tillsynsplanen på grund av försenade rekryteringar.

Vi har informerat berörda inom staden om problemen med att uppfylla miljökvalitetsnormerna för partiklar.

Det nya SLK har tagit över samordningsansvaret för det nya miljöprogrammet. Arbete pågår med att föra fram ett nytt vattenprogram till politisk behandling. Övriga programarbeten rullar enligt planerna. Nämnden har överlämnat en halvtidsuppföljning av det innevarande miljöprogrammet till KS/KF.

Bryt segregation och fördjupa demokratin

Vi arbetar intensivt med att ta fram en utgångspunkt för stadens Agenda 21-arbete. Miljöbarometern (www.miljobarometern.stockholm.se) har ytterligare utvecklats. Barometern ger en bild av hur stockholmare, företag och Stockholms stad arbetar för ett hållbart Stockholm.

Ta ansvar för ekonomin

För närvarande pekar prognosen på ett visst överskott. Då har vi beaktat minskade intäkter på grund av den förskjutna behandlingen i KF av förslag till ny taxa för nämndens tillsynsverksamhet. Flyttning av Miljöförvaltningen kommer att bli en betydande regleringsfråga.

Renhållningsnämnden

De insamlade avfallsmängderna för energiutvinning ligger på budgeterade nivåer. Omställningen från port- och grindhämtning av tidningar har inte haft någon större påverkan på det kommunala insamlingssystemet, även om det kan förekomma mer tidningar än tidigare i enskilda behållare.

Generellt sett ökar utsorteringen. Det märks både inom grovavfallet på återvinningscentralerna, inom det farliga avfallet och elektroniken liksom avseende matavfallet som går till kompostering och rötning. Även utsorteringen av förpackningar och tidningar ökar. Jämfört med första kvartalet 2004 har mängden insamlade förpackningar ökat med 19 procent och tidningarna med 7 procent. Antalet fastighetsnära hämtställen har ökat från 2.100 i mars 2004 till cirka 4.700 i mars 2005.

Den mobila insamlingen av farligt avfall har utökats och en ny fast miljöstation har kommit på plats i Kista. En uppskattad försöksverksamhet med en flytande återvinningscentral påbörjades under sista helgen i april.

Bygglov har sökts för uppförande av ÅVC Linta i Bromma och processen med tillståndsansökan har inletts. Parallellt pågår förhandlingar och diskussioner med olika parter för att få tillgång till mark och andra utrymmen för nya återvinningscentraler i staden. Tillståndsansökan för ÅVC Torntrappen har på nämndens begäran förklarats vilande av Länsstyrelsen.

Ett förslag till avfallsplan för åren 2006-2010 är föremål för samråd. Arbetet med miljödiplomeringen är inlett. Förberedelserna för framtagande av taxa för 2006 pågår. Parallellt pågår arbetet med miljömiljardsprojekten. Ett nytt verksamhetssystem har handlats upp. Förberedelser pågår för implementering av systemet, tillsammans med det nya ekonomisystemet.

För att stärka och utveckla verksamhetens kontaktytor mot kunder, entreprenörer och allmänhet har organisationen både förstärkts och förändrats. Informations och kundtjänstfrågorna har samlats under avdelningen Kommunikation- och kundservice.

En ny producentansvarsförordning för elektriska och elektroniska produkter gäller från augusti 2005. Diskussioner med producenterna pågår om ett nytt avtal. Det samma gäller insamlingssystemet för förpackningar och tidningar. Befintligt markupplåtelseavtal kommer att sägas upp under året för omförhandling.

Socialtjänstnämnden

Socialtjänstnämnden arbetar för att stärka arbetet med kvinnors och barns situation, öka utbudet av alternativa boendeformer för olika grupper av hemlösa, implementera STAN programmet i alla stadens nämnder och bolag samt utveckla det uppsökande och förebyggande arbetet.

Den 15 april inbjöd socialborgarrådet till en hearing om stadens arbete för goda uppväxtvillkor för barn och ungdomar. Information gavs om pågående arbete och utvecklingstendenser. Under året har även inbjudits till hearings om hedersrelaterat våld.

Den årliga satsningen för att förebygga alkohol- och droganvändning bland ungdomar har startat. Insatsen består av informationsverksamheter runt om i staden, webbmateriel, tunnelbaneannonser och boken "Hjälp, jag har en tonårsförälder!".

Nämnden har under året godkänt ett förslag till förstudie om inrättande av Barncentrum samt beslutat om en avveckling av behandlingshemmen Skå och Lida familjebehandling.

För att kunna fortsätta satsningen med förebyggande samordnare i stadsdelarna har nämnden ansökt om fyra mkr hos länsstyrelsen. Precens arbetar vidare med att implementera STAN programmet.

Nämnden har övertagit ansvaret för driften av verksamheten vid Basen - ett stödboende för hemlösa män- som sedan 2002 bedrivits som ett samverkansprojekt med Stadsmissionen.

I samverkan med landstinget har avtal tecknats med Ersta om åtta vård och boendeplatser för hemlösa med allvarliga fysiska sjukdomar.

En fortsatt utbyggnad planeras för hemlösa med psykisk- och missbruksproblematik i fd Råcksta äldreboende. Norrtulls planeringshem flyttas till Råcksta och de två översta våningsplanen iordningställs för träningsboende med hyreskontrakt om sammanlagt 60 enrumslägenheter.

Vidare kommer Hamnvikshemmet att byggas ut, vilket innebär boenden för ytterligare 15 klienter med psykiska problem, missbruksproblem och även fysiska besvär.

Tak över huvudet-garantin har uppfyllts under året. För att vidareutveckla garantin har förvaltningen startat ett projekt med fältförlagd biståndsbedömning. "Lots för livet" är ett samarbete mellan Stockholms stad, Stockholms läns landsting, polisen och Mobilisering mot narkotika och innebär att en lots ska följa de personer som blir aktuella för insatser så att samplanering sker mellan socialtjänsten, landstinget och polisen.

Nämnden beslutade på sitt sammanträde i april att inrätta en öppen dagverksamhet för hemlösa där information, rådgivning och samtal med socialsekreterare ska erbjudas utan tidsbeställning.

Verksamheten startar 2006.

Förvaltningen har lanserat en guide- webb och telefon- till behandling och boenden för vuxna. Här kan handläggare vid stadsdelsförvaltningarna, andra myndigheter och allmänheten få information om det samlade utbudet, råd vid placeringar eller hänvisning till lämpligt boende.

I enlighet med förvaltningens förslag har nämnden beslutat att nominera Informations- och mottagningssektionen på Enheten för hemlösa till stadens kvalitetsutmärkelse 2005.

Prognosen visar att nämndens beslut om besparingsåtgärder i budget/verksamhetsplan 2005 fått effekt på budgethållningen. Förvaltningsledningen bedömer att socialtjänstnämnden kommer att uppfylla sina åtaganden inom given budgetram verksamhetsåret 2005

Stadsbyggnadsnämnden: stadsbyggnadskontoret

Stockholm befinner sig just nu i ett intensivt utvecklingsskede och det byggs mer än på många år. Att byggandet åter har tagit fart innebär en ökad arbetsbelastning för kontoret, och de större antalet detaljplaner börjar nu även resultera i en kraftig ökning av antalet bygglov. Den positiva utvecklingen i byggandet kommer dels som ett resultat av 20k-projektet, att bygga 20.000 lägenheter under fyra år, och dels en ökning av andra planärenden som en följd av den gynnsamma konjunkturen. Det kraftigt ökade behovet av nya förskolor påverkar också ärendebalansen.

Sammanfattningsvis vill jag framhålla att stadsbyggnadskontorets verksamhet bedrivs på ett effektivt sätt med ett högt kostnadsmedvetande, och att de ökade kostnader och intäkter som redovisas är en följd av kontorets ansvarstagande för stadens utveckling.

Stadsbyggnadsnämnden: utrednings- och statistikkontoret

Utrednings- och statistikkontorets resultat under första tertialet 2005 uppgår till - 1,3 mnkr. Kontoret har dock en orderstock som för närvarande uppgår till 21,5 mnkr. Sammantaget bedöms kontorets ekonomiska läge vara gott. Ett överskott om 1,0 mnkr prognostiseras för hela året 2005. Skälen till det är främst ökad orderingång, men även ett ständigt pågående arbete med att hålla låga kostnader.

Kontoret kan glädjas åt en fortsatt ökning i antal uppdrag och förfrågningar. För att säkra den tekniska förmågan att genomföra undersökningar samt för att kunna erbjuda våra uppdragsgivare en större bredd i undersökningsutbudet genomförs våren 2005 en upphandling av ramavtal med underentreprenörer. Den beräknas vara avslutad under juni månad.

Förändringsarbetet på kontoret har fortsatt under första tertialet 2005. Sålunda har USK fått en ny organisation som började tillämpas 1 januari. En översyn av de administrativa rutinerna har inletts liksom ett arbete med att förbättra projektstyrningen i såväl interna projekt som externa uppdrag. Kartläggning av nyckelprocesser har inletts under första tertialet och fortsätter under året. Syftet är att dels säkra kunskapen om processerna inom organisationen, få dem dokumenterade, dels finna effektivare processer i såväl årsboks- som prognosarbete. En särskild metodfunktion har inrättats med ansvar för metodutvecklingen inom USK. Beslut har vidare fattats om att samlokalisera verksamheten på Långholmsgatan 27. Därigenom kan lokalkostnaderna minskas fr. o m 2006.

Under året firar USK hundraårsjubileet av Statistiska kontorets tillblivelse. I anslutning härtil kommer historisk statistik att presenteras på USK:s hemsida inom ramen för kompetensfondsprojektet Stockholmskällan. En jubileumsbankett och mottagning kommer att äga rum i maj månad och ett seminarium samt utställning kommer att äga rum under hösten.

I övrigt så påverkas kontorets utveckling av nämnders och bolags ekonomi, men också av USK:s förmåga att initiera nya tjänster och att informera nämnder och bolag i staden om nyttan av att använda kontorets kompetens.

Stadsmuseinämnden

Efter 4 månader gör vi bedömningen att vi kommer att kunna genomföra alla de åtaganden som vi lovade nämnden i verksamhetsplanen för 2005 och inom ramen för den tilldelade budgeten även om det finns en liten oro för intäktssidan.

Förvaltningen arbetar aktivt i enlighet med stadens 5 inriktningsmål. Vi **förbättrar välfärden** bl a genom att ha barn och ungdomar som vår viktigaste målgrupp. De statliga museerna i Stockholm har numer fri entré vilket tyvärr fått till följd att våra besökssiffror minskat något när det gäller betalande besökare. Fri

entré för barn och ungdom gör dock att de kommer i samma grad som förr. Fri entré på bottenvåningen i stadsmuseet lockar allt fler, men något färre väljer att betala för besök i hela huset även om många är positiva till att om man betalar för ett besök så får man på samma biljett komma tillbaka hur många gånger man vill under 2005.

Vi medverkar aktivt i planeringsarbetet för att **bygga bostäder och utveckla Stockholm** genom att förmedla kunskap om vilka kulturhistoriska värden som ej bör förvanskas. Arbetet med klassificeringen av ytterstaden har startat hösten 2004. För att vi ska kunna medverka på ett tidigare stadium i planprocessen för de 20000 nya lägenheterna hoppas vi att i likhet med stadsbyggnadsnämnden få del av centralt avsatta miljoner för 20K. Antalet remitterade planärenden har fördubblats i jämförelse med samma tid förra året. Vi behöver fler handläggare för att hinna med remisserna och att delta i det viktiga inledningsstadiet av planeringen. Därför begär vi tilläggsanslag med 2 mkr i samband med denna tertialrapport.

5 av de 6 målen för att göra Stockholm till en **ekologisk hållbar storstad** berör direkt vår verksamhet. **Bryta segregationen och fördjupa demokratin** är ämnen som ofta tas upp i vår utställnings- och programverksamhet. 2005 – året innan mångfaldsåret – medverkar vi i det riksgemensamma projektet "Mångfalden och museerna". Vi samarbetar nära med en del av stadsdelsförvaltningarna i ytterstaden och förmedlar kunskap om stadsdelarna.

Vi är i högsta grad med och **tar ansvar för ekonomin**. 2004 var ett år med stora besparingar för Stadsmuseiförvaltningen. 15 % av personalstyrkan drogs ner. 18 personer blev övertaliga. 2005 gick vi in med en budgetram som är lägre än förra året, vilket innebar nya besparingar

bl a indragning av ytterligare en anställning. Alla 19 övertaliga hade dock i slutet av april fått en permanent eller tillfällig lösning. Den 1 maj placerades en övertalig från gatu- och fastighetskontoret på vår förvaltning.

På sikt går det inte att ha den volym som stadsmuseiförvaltningen idag har med en budgetram som inte ens medger löne- och priskompensation. Vi behöver utreda hur vi kan effektivisera verksamheten. Stadens ledning har samtidigt beslutat att översyner ska göras av alla fackförvaltningar. Jag har anmält att vi vill vara med bland de första vilket har utlovats. Ett underlag för översynen har lämnats till stadsdirektören.

Tack vare stöd från andra finansiärer som ökar på anslaget från kommunfullmäktige genom att ge bidrag till olika projekt kan vi genomföra många spännande angelägna projekt. Som exempel kan vi genom stöd från Svenska Bostäder, Statens kulturråd och Samfundet S:t Erik förverkliga vår nya filial i Tensta, med invigning 2006.

Utbildningsnämnden

Under årets första månader genomfördes en upphandling av 3 700 årsstudieplatser inom sfi. Ca 2 200 platser kvarstår i stadens egen regi. Upphandlingen gäller från och med den 1 juli 2005 under tre år, med möjlighet till ett års förlängning. Priserna fastställdes av utbildningsnämnden och anbudsutvärderingen fokuserades

på kvalitet. 17 anbud kom in. Efter anbudsprövning och kvalificering kvarstod 7 anbud till utvärdering enligt tidigare fastställda kriterier. Tre anbud fick de klart högsta värdena. Utbildningsnämnden beslutade i april att teckna avtal med Lernia AB, Competens i Götaland AB och Utbildningsborgen i Örebro AB.

Inom de kommunala gymnasieskolorna sker stora, arbetskrävande förändringar t.ex. när det gäller vilka skolor som ska finnas, IV-programmet och programmixen. Dessutom pågår omfattande verksamhetsutveckling, ofta finansierad genom Kompetensfonden.

Kvalitetsredovisningen för stadens pedagogiska verksamheter 2004 har ställts samman inom förvaltningen. Den ska nu godkännas av utbildningsnämnden inför överlämnandet till kommunfullmäktige. Förberedelser pågår i samråd med berörda förvaltningar för återkoppling av de kvalitetsredovisningar som ligger till grund för den samlade redovisningen.

Utbildningsnämndens ansvarsområden och relationerna till kommunstyrelsen och stadsdelsnämnderna är inte helt entydiga. Det är angeläget att beslutsprocessen kring SPO avslutas och berörda nämnders reglementen uppdateras.

Samarbetet mellan de 19 förvaltningar som ansvarar för förskola/skola fortsätter. SLK:s nya organisation och arbetssätt kommer att bidra till en ökad samverkan.

Förvaltningen genomför på nytt en justering av den administrativa organisationen. Betydande besparingar genomförs. Den justerade organisationen träder i huvudsak ikraft den 1 maj 2005. Ny organisation för vuxenutbildning och sfi träder ikraft den 1 september.

Arbetet med att få en budget helt i balans försvåras bland annat av att nämnden saknar möjlighet att på egen hand påverka de interkommunala kostnaderna för särskolan.

Överförmyndarnämnden

Den 7 mars övergick nämnden till det nya Windowsbaserade datasystemet Wärna från det gamla teckenbaserade a68. Övergången gick förhållandevis smärtfritt men innebar givetvis en viss nedgång i arbetstempot både beroende på utbildningsinsatser och ovanan att arbeta i ett nytt system. Utbildning och erfarenhetsutbyten kommer att fortsätta under året. Wärna ger förvaltningen möjligheter att ta fram statistik/nyckeltal som tidigare togs fram manuellt eller beställdes via Tieto-Enator. Den ärendemängd som kansliet hanterar kunde endast handräknas vilket innebar en extra arbetsbelastning och stor osäkerhet. Detsamma gällde ansökningsenheten. I avtalet med leverantören ingår kontinuerlig utveckling av systemet.

Förvaltningen har också under första tertialet bytt ekonomisystem till Agresso, vilket inneburit omfattande utbildningsinsatser för några av medarbetarna.

Projektet "Verksamhetsbeskrivning och IT-utbildning" inom ramen för Kompetensfondens medel har fortskridit och beräknas avslutas under tertial 2. Nämnden har också sökt medel för ytterligare projekt ur Kompetensfonden.

Utfallet för arvoden till ställföreträdare ligger på 41 % att jämföra med fjolårets 15 %. Den stora skillnaden från ett år till ett annat visar framförallt på svårigheterna att ta fram säkra prognoser. Ställföreträdare skall före den 1 mars inge årsräkning till förvaltningen. Merparten av årsräkningar för år 2004 lades således in i det gamla systemet (a68) där arvodesyrkanden inte finns redovisade. Det innebär att osäkerheten i prognoser kommer till vissa delar att kvarstå under innevarande år.

Sjukfrånvaron på förvaltningen har ökat under tertialet. Det beror på långtidssjukskrivningar som delvis upphört då medarbetarna är tillbaks i tjänst på heltid. Allt talar för att sjukfrånvaron under resten av året kommer att sjunka. Tre medarbetare har på egen begäran slutat. En p.g.a. flytt från staden, en har gått till ny arbetsgivare och en har fått ny tjänst inom staden. Samtliga tjänster är återbesatta. Antalet granskare har enligt nämndens önskemål ökat och är för närvarande 7 st. Förutsättningarna att klara granskningsåtagandet är därmed goda.